

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREȘTI

REDACȚIA :
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția culturală

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ

ABONAMENTUL :
Pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an;
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei.

ADMINISTRAȚIA :
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția economică

PASTORALA DE PAȘTI

Miron,

Din mila lui Dumnezeu, Arhiepiscop al eparhiei Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României.

Cetitorilor și celor ce vor asculta această scrisoare pastorală, har și pace dela Cel-de-sus, iar dela Noi, doriri de bine și sănătate.

„HRISTOS A 'NVIAT“ !

„Ziua Învierii,
„Să ne luminăm, popoarelor !
„Paștile Domnului,
„Paștile ! (Oda I. Canonul Sf. Ioan
Damaschin).

Jubiți creștini,

Sărbătoarea Învierii Domnului ne înseamnă sufletele nu numai la oameni singurateci, ci și la popoare întregi, înălțându-ne prin credință către lumea vecinicii și a desăvârșirii dumnezeiești.

Lumina candelor aprinse la denii, ce se resfrânge pe bolta sfântului locaș, ca și stelele pe cer, ne întărește din ce în ce mai mult nădejdea în mila, atotputernicia și ajutorul lui Dumnezeu.

Iară lumina Sfintei Învieri a Domnului Hristos, ne înalță acum din nou sufletele — prin puterea credinței — cu adevărat până la Dumnezeu.

Acest adevăr l-a făcut pe marele nostru părinte bisericesc, Sf. Ioan Damaschin, să scrie în cărțile de cântări ale sfintei noastre Biserici, cuvinte de trezire creștinească,

adresate tuturor creștinilor și popoarelor lumii, zicând :

„Ziua Învierii,
„Să ne luminăm, popoarelor !

Jubiții mei fii sufletești,

În noaptea Sfintei Învieri tot creștinul vine cu lumina în mână, s'o aprindă din lumina preotului, în fața sfântului altar.

„Veniți de primiți lumină“, este glasul de chemare al preotului. Este glasul Bisericii strămoșești, cu care a chemat pe moșii și strămoșii noștri, în curs de veacuri și milenii.

Este chemarea lui Dumnezeu, care ne apropie pe oameni și popoare de lumina adevărului vecinic.

Din această lumină a Sfintei Învieri, desprindem existența lui Dumnezeu, care învinge tăria morții, „cu moartea pre moarte călcând și celor din mormânturi viață dăruindu-le“.

Dumnezeu nu se confundă cu materia, pe care a creat-o și care se preschimbă și se prefăce. Sufletul nostru, cel asemenea cu

Dumnezeu la creație, nu se pierde odată cu materia corpului, ci este nemuritor.

Părerile celor ce cred în puterea de viață a însăși materiei, cad zdrobite în fața atotputerniciei ființei dumnezeiești. Materialismul se pleacă, cu toate rătăcirile omenesti, la picioarele lui Iisus, cel înviat din morți.

Ideea nemuririi sufletului omenesc, revărsă asupra vieții o nouă convingere, lu-

Căci, dacă Domnul Hristos n'ar fi dovedit minunea învierii Sale din morți, omul ar fi rămas și pe mai departe sub povara întunecimei vecinice, ca și plantele uscate sub ghețarii zăpezilor polare.

Pe faptul mai presus de fire al învierii lui Hristos, se întemeiază cu adevărat toată tăria în credința învățăturilor date de El omenirei. Și cu drept cuvânt spune apostolul Pavel: De nu învia Hristos, zadar-

I. P. Sf. Patriarh Miron a vorbit conducătorilor dela „Locomotivele“ C. F. R., în Biserica Sf. Spiridon-nou din București,

minată de idealul creștin. Căci după minunea învierii lui Hristos, tot creștinul mărturisește nădejdea în învierea morților și viața veacului ce va să fie. Intre creștinul ce se pregătește în această viață, pentru o viață viitoare și un necredincios fără nădejde, este un întreg abiz.

În lumina Sfintei Învieri a lui Iisus cel restignit, ramurile ateismului și indiferențismului religios, adică ale necredinței și nepăsării, cad ca și crengile uscate la adierea vântului de primăvară.

Credința creștină se afirmă mai cu putere, odrăsește, crește și înflorește la lumina Sfintei Învieri, ca și florile primăverii la lumina razelor calde ale soarelui.

nică ar fi toată propoveduirea lui și a celorlalți apostoli și ucenici. Ba chiar pe apostolii cuprinși de frică în fața morții sale, i-au întărit, încurajat și făcut îndrăzneți tocmai faptul învierii.

Trebue deci și noi creștinii de azi, ca — urmând pilda lor — de câteori prăznuim sfânta Lui înviere, să ne înviorăm sentimentele de alipire față de Biserică, care păstrează și mereu predică comoara neseacă a poveștelor lui Hristos. Trebuie, ca tocmai în zilele acestor serbări, să lepădăm dela noi toată grija cea lumească și să ne lăsăm cuprins sufletul de atmosfera cucernică a amintirilor din viața și biruința lui Iisus asupra morții. Ca aceste clipe de evlavi-

oasă pocăință să ne readucă pe toți creștinii, pe calea povețelor Bisericii lui Hristos și a creștineștilor sale pilde de viață.

Sub puterea de îndemnuri și de atrăgătoare pilde ale multora din ceata semenilor noștri, vom fi atrași toți pe calea îndreptării, a binelui, a vieții creștine și a practicării poruncilor Celui înviat.

În chipul acesta lumea omenească va deveni mai bună, mai cinstită, mai iubitoare de alții. Astfel multe rele ce zilnic le întâmpinăm în viață, se vor împușina, și greutățile vieții se vor ușura.

Intrând astfel cât mai mulți și chiar toți în ceata celor îndreptați, celor curățiți, celor pocăiți, se va simți pretutindenea rostul cel mare, pe care îl are Creștinismul și Biserica lui în viața poporului nostru.

Călăuza de viață a tuturor va deveni adevărul, spus de evanghelistul Marcu: „Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul?“ (VIII—36—)

Când oamenii vor aplica aceste cuvinte înțelepte în pornirile lor, în faptele lor,—atunci necinstea, jaful, furturile din avutul obștesc, lăcomia, neîndreptățirea de aproapele, vor înceta; ura celor nedreptățiți va dispărea; căile vieții și ale traiului zilnic vor fi mai netede; oamenii vor trăi mai mulțumiți, mai îndestulați.

Pe călea aceasta poporul va rămânea convins de puterea credinței în superiori-

tatea legii creștinești, se va alipi tot mai tare de Biserica lui Hristos; va asculta tot mai mult povețile ei și ale preoților, ce slujesc la altarul ei.

* * *

Iată dece, iubiți creștini, vă atragem acum îndeosebi luarea aminte asupra cuvintelor de înaltă înțelepciune creștină, din sfintele citanii și cântări dela sf. Paști ale Bisericii noastre strămoșești.

„Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare!“
Ziua Învierii: să ne luminăm și noi poporul românesc, îndrumându-ne spre adevăratele cărări de viață sănătoasă și creștinească ale strămoșilor noștri.

Ziua Învierii, să se lumineze tot creștinul în sufletul său, după adevărul, calea și viața, pe care Domnul Hristos le-a coborât din ceruri pe pământ, pentru noi oamenii.

În acest gând, să ne curățim cu toți simțirile și să vedem pe Hristos strălucind în adevărata lumină a Învierii.

Cu patriarhicești binecuvântări, al vostru binevoitor.

Patriarh: MIRON.

Consilier: Preotul Dr. M. BULACU.

București. Sf. Paști, 1934.

I N V I E R E A.

*Era pecetluit mormântul ce închisese pe Hristos
 Și-o sută de ostași păzeau, pe Soarele cel luminos,
 De frica Jidovilor cari duseră la judecată
 Cerând să fie răstignit, Acela care n'avea pată,
 Și care predicând iubirea și bolnavii le vindecase,
 A mântuirii largă cale, popoarelor o arătase...
 Dar în Dumineca slăvită, a treia zi după 'ngropare,
 În faptul zilei se arată, sburând ușor din 'nalta zare,
 Un înger luminos, cu haina ca neaua albă și curată,
 Trimis din cer de către Domnul Atotstăpânitor și Tată.
 Cutremuratu s'au atuncea, acei o sută de soldași
 Și la pământ se prăbușiră, de a Lui vedere 'nspălmântați.
 Iar îngerul plutind în jurul mormântului de piatră grea,
 Aruncă lespeda de-asupra, care Viața închidea.
 Atunci, din groapa întunecoasă, se 'nalță strălucind, Hristos,
 Cu chipul slab de-atâtea patimi, dar ca un soare de frumos.
 Femeilor mironosițe cari veneau cu mir să ungă
 Și pe învățătorul drag, cu amare lacrimi mult să-l plângă,
 Le spune luminatul înger: — „Să căutați, de ce veniți.
 Pe cel care e pururi viu? Voi mergeți astăzi și vestiți
 Și ucenicilor, și lumii că s'a sculat, precum a spus;
 Aici mormântul este gol! A înviat blândul Iisus!”
 Femeile înspăimântate, în graba mare-au alergat
 Să ducă vestea minunată, că Domnul din morți s'a sculat.
 Apostolii când auzi-ă vestirea, mult s'au bucurat
 Și tuturor strigau în cale: Hristos din morți a înviat!..*

Toma Culcea

BISERICA ORTODOXĂ GREACĂ ȘI FRANCMASONERIA

În ultimul pătrar al anului trecut, 1933, în Biserica ortodoxă greacă s'a întâmplat un fapt de o deosebită importanță: Sf. Sinod luând în deliberare chestiunea francmasoneriei, răspândită și în Grecia ca și în toate celelalte state ale lumii civilizate, a adus o hotărâre, care clasează definitiv și irevocabil francmasoneria — de orice nuanță — printre dușmanii primejdioși ai credinței creștine, oprind, astfel, pe tot creștinul de a participa la ședințele în general secrete și pline de practice ridicule, dar care cu timpul isbutesc să substragă pe cel ce se inițiază în doctrina masonică dela ideile și convingerile de viață creștinească, transformându-l într'un rob supus al unei morale păgâne și primejdioase.

Înainte de a purcede la această hotărâre, Sf. Sinod al Bisericii Greciei a studiat îndeajuns chestiunea, încredințându-o unei comisiuni de arhieriei alcătuită ad-hoc de Sinodul Permanent și cerând și avizul Facultății de Teologie a Universității din Atena.

Avizul Facultății de Teologie din Atena însă — lucru ciudat — a fost alcătuit din două păreri divergente: pe deoparte părerea majorității profesorilor, foarte favorabilă masoneriei, iar de pe altă parte părerea separată a. d. profesor P. Bratlatis, de Vechil

Testament, foarte documentată dar și foarte aprigă împotriva masoneriei.

Părerea majorității profesorilor Facultății de Teologie din Atena și deci părerea favorabilă masoneriei se poate rezuma în următoarele puncte:

a) Trebuie să se deosebească în chip clar sistemul masonic scoțian, care se bazează pe principii conservatoare din punct de vedere politic, religios și social și pe care principii le posedă masoneria liberă grecească, de sistemul masonic francez.

b) Principiile masoneriei grecești sunt formulate în „Constituția” și regulamentul General al preasenei mării lojia Orientului din Grecia și conform cu textele acestea oficiale se poate forma, orișicum o părere „științifică” despre masonerie la noi — zice textul avizului — întrucât sub partea aceea a masoneriei care trece drept secretă nu se ascunde nimic, nupă mărturisirile celor mai străluciți și mai demni de crezare masoni:

c) Masoneria nu este o organizație religioasă, nici o corporație care urmărește scopuri religioase, după cum se vede din constituția în vigoare a masoneriei.

d) Masoneria nu are caracter antireligios. Dimpotrivă se accentuează în chip formal credința în Dum-

nezeu, în nemurirea sufletului și în viața vecinică.

e) Masoneria nu are caracter anticreștin... Iar slujbele ei, cu tot caracterul lor mistic și simbolic, provenit din condițiile timpului în care s'a ivit, nu se pot socoti nicidecum mistere în sensul tainelor creștine, de vreme ce ele nu numai că nu sunt obligatorii pentru membrii ei, dar nici nu învață că prin ele se poate împărtăși vre un har divin.

f) Principiile morale ale masoneriei, nu se pot considera ca protivnice celor ale creștinismului. Căci ele nu numai că nu sunt independente de credința în Dumnezeu, ci dimpotrivă se înfățișează ca porunci ale Ființei supreme, ca glasul lui Dumnezeu.

g) Element caracteristic al moralei masonice este și lupta contra materialismului.

h) Libertatea cercetării, pe care o reclamă masoneria își are și ea marginile ei de vreme ce nu suferă ateismul și supune respectarea legilor morale.

i) În Grecia, cel puțin, masoneria nu numai că nu a alimentat, dar nici chiar nu a suportat niscaiva tendințe de revoluție, de răscoale antireligioase și antisociale și nici măcar tendințele de stânga ci s'a dovedit a fi ca orice altă corporație de principii și tendințe conservatoare.

La sfârșitul avizului acestuia, prezentant Sf. Sinod sub forma unui memoriu, Facultatea de Teologie conchide că „de vreme ce masoneria liberă nu se amestecă în chestiuni dogmatice și nu a venit în opoziție și ciocnire cu învățătura creștină dogmatică sau morală și nici nu predică teorii revoluționare, nu există nici un motiv pentru ca Biserica să înceapă lupta împotriva masoneriei. Mai adaugă ca o asemenea luptă nu numai că nu se impune dar nici măcar nu este recomandabilă mai ales în epoca acesta, în care atențiunea sa trebuie să fie toată îndreptată asupra unor lupte de cea mai mare însemnătate împotriva dușmanilor vădiți ai ordinii sociale și religioase“. (După „ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ“ an XXVI, No. 9, Alexandria 1 Martie 1934).

Nu știm ce să ne închipuim de delicatețea aceasta atât de mare, cu care majoritatea profesorilor Facultății de Teologie din Atena tratează chestiunea francmasoneriei. Să fie această atitudine pornită dela ținuta demnă și academică pe care un consiliu de profesori universitari trebuie neapărat să o aibă, când este vorba a-și da avizul într'o chestiune de o covârșitoare însemnătate socială, națională, religioasă și creștinească sau să aibă ea în realitate alte dedesubturi? Deocamdată nu ne interesează. Un singur lucru rămâne însă clar, din cele de mai sus că majoritatea profesorilor Facultății de Teologie din Atena au dat diagnosticul masoneriei și că acest diagnostic este greșit.

Că este greșit și încă din temelie greșit ne încredințează d. profesor P. Bratiatis în magistrala sa expunere, pe care Facultatea de Teologie din Atena a trimis-o Sf. Sinod în alăturare la avizul majorității profesorilor săi. Ar fi interesant să dăm mai jos, cel puțin în rezumat, și părerea profesorului Bratiotis asupra masoneriei. Cum însă părerea d-sale a fost acceptată pe de-a 'ntregul și de comisiunea de arhieriei instituită pentru studierea francmasoneriei și cum ea face parte integrantă din expunerea de motive a hotărârii sinodale din 12 Octombrie 1933,

lăsăm deoparte referatul d. profesor Bratiotis și dăm mai jos memorabila hotărâre a Sf. Sinod al Bisericii Greciei cu privire la „francmasonerie“.

„Sf. Sinod al Bisericii Greciei, în ședința din 12 Octombrie 1933, luând în cercetare și deliberare chestiunea masoneriei — acestei organizațiuni internaționale secrete — și ascultând cu atenție expunerea făcută de comisiunea compusă din patru arhieriei, instituită de sinodul permanent, care și-a terminat de curând lucrările, cum și părerea Facultății de Teologie a Universității din Atena și îndeosebi opinia separată a d. profesor Panait Brațiat, alăturată la aceasta, având totodată în vedere și cele publicate asupra chestiunii acesteia de cei din țară ca și de cei din străinătate, a ajuns la următoarele concluziuni, care au fost acceptate, de comun acord, de toți arhieriei, cari s'au adunat în Sf. Sinod :

— „Masoneria nu este numai o simplă reuniune filantropică sau o școală filosofică, ci alcătuiește un sistem mistagogic“, care reamintește de vechile religii sau culte misterice păgâne, din care își trage obârșia, alcătuiind o urmare și o reînviere a lor. Acest lucru nu numai că mărturisesc, ci chiar îl afișează laudându-se cu el cel mai notabil dintre învățătorii legilor masonice, asigurând cu următoarele cuvinte că „masoneria singură este tot ce-a mai rămas de pe urma misterelor antice și poate pe drept cuvânt să se numească păstrătoarea lor“ (Ward, Freemasonry and the Ancient Gods, p. 347-350), că „masoneria este urmașa în linie directă a misterelor egiptene“ (Leadbeater, *Τὰ ἄρχαία καὶ ὁ Τεκτονισμὸς, κατὰ μετὰφρασιν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ἐν Ἀθήναις, 1927*) că „atelierile sărăcicioase ale lojilor masonice nu sunt altceva decât pesterile și umbrele stejarilor și codrilor indiilor ai adâncurilor necunoscute ale piramelor și scriptelor mărețelor temple ale Isidei“ (Γ. Σώκου, Ὁμιλία ἐν „Προβαγόρου“ τομ. Ζ' σ. 19), că „francmasoneria misterică grecească trecând pe drumurile luminoase ale gnozei sub conducerea misteriarhilor Prometeu, Dionys și Orfeu, a formulat legile vecinice ale universului“ (Γ. Σκαλιέρη, *Λεύκω μα ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τοῦ „Προβαγόρου“ σελ. 136-142*).

Raportul acesta al masoneriei cu religiunile misterice se vede de altfel și din cele ce au loc și se săvârșesc în timpul inițierilor. Căci, după cum în cele ce au loc în misterele idololatre ve hi se relua drama luptelor și morții zeului misteric și prin reluarea aceasta mimică a dramei acesteia cel ce se iniția murea dimpreună cu patronul religiei misterice — care întotdeauna era o persoană mitică simbolizând Soarele sau natura, care murea iarna și reînvia primăvara — tot așa și în inițierea celui al treilea grad al francmasoneriei. Intr'adevăr treapta aceasta a inițierii alcătuiește o expunere dramatică a morții protectorului masonerției, Hiram și un fel de reluare mimică a morții aeestuia, în care, cel ce urmează a fi inițiat suferă dimpreună cu ei, fiind rânit în aceleași organe și în aceleași locuri ale corpului ca și Hiram. (Τυπικὰ ὠν συμβολικῶν Βαθμῶν. Ἀνατολὴ Ἀθηνῶν, ἔτος 1891 σελ 100 κ ἐξῆς), Iar după mărturisirea învățaților notabili ai francmasoneriei Hiram este „ca și Osiris, Mitra și Bachus, una din zecile mii de personificațiuni ale Soarelui“ („Clavel“, Histoire Pittoresque de la Franc-Maçonnerie, ed. II-a pag. 54

și 56 — *Ragon*, Rituel du Grande de Maitre, pag. 9 — *Alex. Lenoir*, La Franc-Maconnerie rendue a sa véritable origine, pag. 266).

Astfel francmasoneria, în chip clar, este o religie misterioasă cu totul diferită, separată și streină de religia creștină. Dealtfel aceasta se vede în chip îndubitabil și de acolo că francmasoneria are temple deosebite, cu altare, pe care francmasonii notabili le caracterizează ca „atelieri, care din punct de vedere istoric și al sfințeniei nu pot fi nicidecum mai pe jos decât Biserica“, (Γ. Σωκος, ἐν ποθαγ. Ζ. σελ. 19. 20), și ca temple ale virtuții și înțelepciunii, în care este adorată Ființa supremă și în care se învață adevărul. (Manualul francmasonic de buzunare, pag. 27). Masoneria are slujbe religioase particulare, ca ceremonia înfierii în chip de lup, sau botezul masonic, ceremonia recunoașterii căsătorii sau căsătoria francmasonică, parastasul francmasonic, inaugurarea templului masonic, etc. Are apoi inițieri deosebite, tipice de ceremonii deosebite, ordine ierarhică particulară și o anumită disciplină, care ar putea să se compună din agape masonice, și sărbătorirea celor două solștiții de vară și de iarnă, cu banchete religioase și oaspețe comune. Deci masoneria este o religie fiziologică.

Dela prima vedere se observă că francmasoneria se împacă cu orice altă religie, ca una care nu se interesează imediat, cărei religii aparține fiecare dintre adepții săi. Faptul acesta se datorește însă caracterului ei sincretist, care — și din punctul acesta de vedere — o arată ca urmare și continuatoare a misterelor idolatre antice, care admiteau la inițiere pe adoratorii tuturor felurilor de zei. Dar după cum atunci religiunile misterice cu tot duhul lor aparent de neutralitate religioasă și de toleranță a condus la „sincretism“, subminând și zdruncinând încetul cu încetul încrederea și devotamentul în cultele existente de atunci, tot astfel și francmasoneria căutând să cuprindă la un loc în sânul său în scurt timp toată omenirea și făgăduind că-i va da moralizare și desăvârșire cum și cunoștința adevărului, se erizază într'un fel de supra religie, considerând toate religiunile, inclusiv creștinismul, inferioare ei. Deci francmasoneria hrănește pe adepții săi cu convingerea că numai în atelierile masonice are loc prelucrarea și făturarea pietrei necioplite și nelucrate. Dealtfel numai faptul că francmasoneria crează o frăție mai presus de orice altă frăție ce există în afară de ea, pe care chiar dacă este creștină o socotește alcătuită din oameni impuri, dovedește în chip clar, pretențiile ei de supra religie. Cu alte cuvinte prin inițierea francmasonică creștinul devine frate al musulmanului inițiat, sau al budistului, sau al oricărui alt raționalist în timp ce creștinul neinițiat în francmasonerie rămâne pentru el un strein, un impur.

Pe dealtă parte francmasoneria excelând foarte mult cunoștința și ajutând în cercetarea liberă ca una care „nu pune nici-o limită în căutarea adevărului“ (conf. cu Ceremonialul și conștiința ei), ba, ceva mai mult, adoptând și așa zisa etică naturală, se găsește și din acest punct de vedere, în opoziție acută cu religia creștină. Și aceasta deoarece religia creștină excelează credința, mărginând rațiunea omenească în granițele trasate de Sf. Revelație și conducând la sfințire prin energie suprafirească a

harului divin. Cu alte cuvinte, în timp ce creștinismul, ca religie revelată, având dogme și adevăruri raționale și mai presus de rațiune, cere în cele dintâi credința și bazează construcția sa etică pe harul divin mai presus de fire, francmasoneria posedă numai adevăruri naturale, la cunoștința cărora chiamă pe adepții săi prin gândirea și cercetarea liberă, făcută numai prin rațiunea singură. Ea își bazează clădirea ei morală numai pe puterile naturale ale omului, tinzând în genere la scopuri naturale.

Deaceia, opozițiunea dintre creștinism și francmasonerie fiind clară și inconciliabilă, Bisericile de altă confesiune de pretutindeni, pe bună dreptate, s'au declarat vrășmașe francmasoneriei. Astfel, nu numai Biserica Apuseană — care pentru motive proprii a blamat prin enciclice papale succesive mișcarea și acțiunea francmasoneriei, dar și comunitățile Luteranilor, Metodistilor și Presbiterianilor au declarat că francmasoneria este inconciliabilă cu creștinismul. Nu mai puțin Biserica Ortodoxă, care a păstrat nefalsificat tezaurul credinței creștine, oridecâteori s'a prezentat chestiunea francmasoneriei s'a declarat fățiș împotriva ei. Ultima dată încă, la Sf. Munte, comisiunea interortodoxă, la care au participat, prin reprezentanți, toate Bisericile ortodoxe, au caracterizat francmasoneria ca „un sistem anticreștin și rătăcit“.

Sf. Sinod al Bisericii Greciei, în ședința mai sus amintită a ascultat cu satisfacție și a acceptat concluzia pe care în urma studiului și discuții, care a avut loc, a făcut-o I. P. S. Președinte al său, Arhiepiscopul Atenei Hrisostom, zicând textual: „Francmasoneria nu se împacă nicidecum cu creștinismul întrucât este o comparație secretă lucrând și învățând ascuns și îndumnezeind rațiunea omenească. Francmasoneria acceptă ca membrii ai săi nu numai pe creștini ci și pe ebrei și musulmani. Prin urmare nu se poate permite clericilor să participe la această corporațiune. Considerăm demn de caterisire pe orice preot, care participă la corporațiunea masoneriei și această dispozițiune trebuie vestită pretutindeni. Trebuie să se recomande tuturor celor ce au intrat în francmasonerie, fără ea în prealabil să observe și să cerceteze ce este aceasta, să rupă orice legătură cu ea, căci numai creștinismul este religia care învață adevărul absolut și care singur satisface necesitățile religioase și morale ale omului“. De comun acord toți ierarhii Bisericii Greciei aprobând cele de mai sus, declarăm că francmasoneria este cu totul inconciliabilă cu creștinismul și că fiii credincioși ai Bisericii trebuie să se depărteze din această societate secretă, crezând nestrămutat în Domnul nostru Iisus Hristos „în care avem răscumpărarea și iertarea păcatelor, după bogăția harului Său, pe care l-a făcut să prisoasească întru noi, în toată înțelepciunea și priceperea“ (Ef. I, 7—8), având adevărul descoperit de El și predicat de apostoli „nu în cuvinte meșteșugite ale înțelepciunii omenești, ci în dovedirea Duhului și a Puterii“ (I Cor. 2, 4), participând la Sf. Taine, prin care ne și sfințim și ne mântuim în viața vecinică. Deaceia ei nu trebuie să cadă din harul lui Iisus Hristos, devenind părtași ai unor mistere streine. Căci nu se cuvine nicidecum ca cineva să aparțină lui Hristos și să caute mântuirea și desăvârșirea morală în afară de El, De aici urmează că creștinismul

adevărat și autentic este inconciliabil cu francmasoneria.

Pentru aceste motive și cei ce sunt cuprinși în mrejele inițierii în misterele francmasoneriei, trebuie să se depărteze cât mai neîntârziat de orice relații cu lojile și atelierele masonice și să fie siguri că numai astfel vor reînoi, desigur, legăturile lor cu Domnul și Mântuitorul nostru, rupte fie din neștiință fie dintr'o rea prețuire a lucrurilor.

Intoarcerea aceasta din partea adeptilor lojilor masonice, o primește cu multă iubire părintească, Sf. Sinod al Bisericii Greciei, fiind ferm convins, că cei mai mulți dintre aceștia au primit să fie inițiați în francmasonerie nu în bună știință că prin aceasta trec la o altă religie, ci cu totul contrariu, din neștiință, socotind că nu săvârșesc nimic, care i-ar putea face să cadă din religia părinților lor. Sf. Sinod recomandându-i pe aceștia și dragostei — iar nicidecum urei și dușmăniei — fiilor credincioși ai Bisericii, îi înviță pe aceștia ca, cu iubire creștinească și din inimă, dimpreună cu el, să se roage ca Domnul nostru Iisus Hristos „calea, adevărul și viața“ să lumineze și să întoarcă pe cei rătăciți dela adevăr prin neștiință“. [După ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἔτος ΙΑ', ἀριθ 48, 4 Δεκεμβρίου 1934].

Hotărîrea aceasta a Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei, după câte cunosc, este cel dintâi act de curaj, din partea Bisericii Creștine Ortodoxe, cu privire la atât de grava plagă socială a timpurilor noastre, care este francmasoneria. Autoritatea bisericească superioară a unei țări ortodoxe a dat, prin cele de mai sus, o hotărîre normativă pentru toți slujitorii altarului ca și pentru toți creștinii ortodoxi de sub jurisdicția sa. Deaceea, cinste ei!

Conform hotărîrii de mai sus, însă, se pune dintr'o-

dată o stavilă între călduți și fierbinți, între anarhia intelectuală, religioasă și morală a timpurilor noastre și ordinea socială ce decurge din vloga milenară a religiunii creștine, între slujitorii lui Mamona și slujitorii Domnului și între cei ce disprețuesc tezaurul neseecat al harului mântuitor, al cărui depozitară este Biserica Ortodoxă, căutând satisfacerea profundelor cerințe religioase omenești în reînvierea religiunilor misteriace, de tristă aducere aminte, ale anticității periate, și cei ce conștient și cu bună credință preamăresc neîncetat pe Dumnezeuul harului și al mântuirii neamului omenească, care ne dă numai prin Biserica Sa mijloacele cu puțință pentru mântuirea noastră și pentru desăvârșirea noastră morală.

Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei, a găsit și a documentat că între francmasonerie și creștinism există un conflict acut din punct de vedere dogmatic-soteriologic, deaceea Biserica Ortodoxă a Greciei s'a înrolat la o luptă fățișă împotriva francmasoneriei, ca împotriva unei hoațe, care caută să răpească pe credincioșii săi dela unica puțință de mântuire, ce are loc numai prie sine, înfierbântându-le și întorcându-le mințile și făcându-i să creadă în posibilități imaginare de mântuire și de desăvârșire morală.

Hotărîrea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe a Greciei este deacum înainte normativă pentru poporul grec. După o veche practică, însă, ce s'a observat în decursul veacurilor în Biserica ortodoxă, hotărîrea de mai sus poate tot atât de bine să fie normativă și pentru noi slujitorii altarului, sau credincioșii din Biserica Ortodoxă Română și aceasta cel puțin atât timp cât Sf. Sinod al Bisericii noastre va întârzia să elaboreze o asemănătoare hotărîre.

Preotul Olimp N. Căciulă

P S A L T I Ș I D A S C A L I

Cântarea noastră bisericească a mers mână în mână cu cântarea aleasă a vremii. Mărturie în-nălțătoare ne stă în față legătura strânsă în care se aflau stâlpii cântării în deobște.

Avântul zilelor de glorie de odinioară, a întemeiat frăția dintre toți cântăreții redeșteptării noastre. Prin Anton Pann și Andrei Mureșeanu și-a făcut în mare măsură drum reînnoirea noastră sufletească.

Anton Pann a fost acela care a pus pe muzică „*Răsunetul*“ lui Andrei Mureșeanu. Nu sunt puține figurile de „psalți“ cari au desfătat și au înduioșat sufletele pioase în zilele de „slujbă“ ale trecutului.

Psalții bisericilor din vechime, călugării dela mănăstiri, dela episcopii și mitropolii, vestiți prin glasul lor, au făcut strălucirea slujbelor și soboarelor vlădicești. Ei se găseau în mare cinste

și cinstirea ce li se da, era „ca a unora ce spre cele de laudă lui Dumnezeu se învredniciseră prin puterea firii lor cea frumos glăsuitoare în cântec“. (Ep. Melhisedec „Cronica Romanului“, Buc. 1874).

La slujbe cu cântări alese de laudă a privit fermecat, de atâtea ori Paul de Alepo când ne vorbește în minunatele lui însemnări de călătorie de prin țările Moldo-Valahe.

Cântările înălțătoare „puteri cu ajutorul căroră sufletele se înalță pe aripile văzduhului spre Dumnezeu“ au înveșmântat în strălucire sfintele liturghii slujite cu adâncă chemare de către preoți, diaconi, ieromonahi, vlădici și mitropolii. Cântrea adusă Domnului s'a rostit în soboare ori la slujbe mărețe, precum în chiliile și peșterile singuratice ale schimnicilor. Ea a întovărășit în singurătate pe Ioil dela Cărligătură

(1434), pe Manasie (1436), Macarie (1443), Sava, Daniil, Veniamin dela 1605, pe Chiriac și Prohor, pe Gavriil dela Agapia (1667).

Nicodim dela Tismana și Iosif primul mitropolit al Moldovei, au întărit ctitoria lor, întemeind cuvântătoarele laude aduse în biserici spre slavă lui Dumnezeu, după cum oarecând a strigat proorocul: „*Cântați cu veselie lui Dumnezeu, care este tăria noastră. Înălțați strigăte de bucurie Dumnezeului lui Iacov*“. Pslam 81-1.

și de Vlad Voevod, de mic copil călugăr, apoi preot și egumen la mănăstire, până a ajunge la scaunul țării munteneste. (Ion Bogdan „Vlad-Tepeș“, Buc. 1896).

Vieața înaintașilor, într'o nedespărțită împreunare ne având laturile „celor dinspre firea trupului și cea a sufletului“, ne stă deschisă ca o carte. Dela cel din urmă credincios, până la Voevod, „trebuințele sufletului erau în datorință tuturor chiar și după moarte“.

I. P. S. Patriarh, conducătorii și funcționari ai C. F. R. în frunte cu ministrul de comunicație, la Bis. Sf. Spiridon.

Episcopi, arhiepiscopi, mitropoliți, ridicați la cinstea arhieriei, se vedeau din nou chemați la duhul sihăstriei din care erau ridicați, păstrând cu ei nesticată taina nevoinței întru cele duhovnicești, „*cântând Domnului, pururi în toate zile preaslăvindu-l*“. (Codex Bandinus, ed. V. A. Urceha, 1893. Tom. X. XVI).

În acest chip s'au petrecut lucrurile cu Ivan dela Râșca, Serafim dela Râmnic și Pahomie dela Roman. Numai cu închipuirea minții transportându-ne în trecutul evlaviei noastre, ne putem da seamă de măsura în care se rânduiau cele de cuviință spre slujire Domnului.

Să ne închipuim slujbele la cari era de față Neagoe Basarab însuși fost și apoi osârduitor călugăr. La fel Radu Paisie, spre a ne reaminti

La moartea lui, Voevodul nu se înmormânta până nu se aduna toată ceata clericilor și monahii renumiți pentru vieața lor sfântă. (D. Cantemir. „*Descripția Moldaviei*“). Bogăția de cântări și mulțimea de chipuri slăvite în slujiri cine poate să o cuprindă aeeva?

Plăsmuitori de vers s'au găsit în acele timpuri, învederându-se aceasta în persoana chiar a unui strălucit fiu și conducător al bisericii, Mitropolitul Dosofteiu (1678), pentru a pomeni apoi de patriarhul Atanasie Patelarie din Adrianopol, stabilit la Iași (1646) fost patriarh al Constantinopolei în două rânduri 1634 și 1635, care alcătuia imne bine plăcute și primite de domnitorul țării Vasile Lupu. (Melchisedec. „*Noțițe istorice și arheologice*“, Buc. 1855).

C. Brânzeiu

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ A TINERETULUI ȘCOLAR

Mijloacele cele mai potrivite pe cari trebuie să le utilizăm în educarea tineretului, pe lângă învățământul obișnuit: a) *Rugăciunea*; b) *Cântarea religioasă*; c) *Cultul divin*; d) *Taina mărturisirii* și e) *Taina Sf. euharistii*.

a) RUGĂCIUNEA este mijlocul prin care sufletul nostru este în convorbire cu Dumnezeu.

are un suflet delicat format și inima proprie pentru pietate și rugăciune.

De aceea învățați-l pe copil să se roage cu căldura inimii și să fie refractorul bisericii toată viața“.

„Practica rugăciunii, în ora de religie, în afară de cultul divin, este și astăzi socotită de pe-

I. P. S. Patriarh vorbește conducătorilor C. F. R. despre MUNCĂ, ca misiune a omului pe pământ.

Prin ea noi putem să laudăm pe Dumnezeu, să-i cerem ajutorul, sau să-i mulțumim pentru binefacerile primite dela Dânsul.

Deși rugăciunea pornește la început din spirit de imitație, totuși, ea are putere magică de a descuia sufletele feciorelnice ale copiilor, a le ațâța și promova credința lor vie și de a-i porni pe cărările tainice ale altruismului, fericitul țel al educațiunii. Profesorul are deci în rugăciune o uneltă prețioasă pentru îndeplinirea sarcinii sale educative, numai să nu uite că nu se poate aștepta să trezească în sufletele școlariilor săi dorul de rugăciune decât în măsura în care el însuși s'a adâncit și a progresat în spirit de rugăciune (Pr. Dr. M. Ionescu).

Sf. Ioan Hrisostom zice: „Copilul să învețe să se roage cu ardoare și căldură a inimii. Copilul

dagogia creștină ca o necesitate pentru succesul laturii didactice din cateheză și pentru însăși formarea educativă a tinerilor creștini“. (Pr. Dr. M. Bulacu).

CÂNTAREA RELIGIOASĂ este un minunat mijloc pentru educația religioasă. Ea dă sufletelor noastre aripi pentru a se înălța către Dumnezeu. Înainte de începerea lecției de catehizare, cântarea în comun a unui imn religios, mlădiează sufletele tinerilor și le predispoaze spre meditație și contemplare, împlinind prin aceasta un fel de pregătire apercceptivă. Se pare că unele secte au înțeles mai bine rostul acelor cântări pe care le utilizează foarte mult în propaganda lor religioasă. Pentru aceleași motive corurile religioase la biserici formate din copiii dela școală,

sunt foarte bune mijloace pentru educația religioasă.

CULTUL DIVIN oferă tinerilor, prin participarea lor la săvârșirea lui, prilejul de a-și forma deprinderea venirii la biserică. Această participare trebuie să fie însă cât mai activă, în sensul că tinerii să priceapă și să simtă în acelaș timp momentele cele mai însemnate din acest cult, prin explicările pe care le-au primit în orele de caterizare. „Printr’o catehizare metodică, care să convertească comunitatea și să ajungă a trăi viața spirituală. Prin cult, tinde biserica noastră a pregăti pe creștini“, zice Pr. Prof. Vintilescu în lucrarea sa: „*Cultul și ereziile*“.

TAINA MĂRTURISIRII oferă preotului prilejul de a face educație religioasă temeinică. În niciunul din actele sale sacerdotale nu apare preotul mai bine ca mijlocitor și împăciuitor între Dumnezeu și oameni ca în taina mărturisirii. În scaunul duhovnicesc el este învățător, doctor, îndrumător, părinte și sfătuitor al penitentului.

Este anevoie însă ca el să formeze hotărârile de spovedanie de așa manieră, încât atunci când penitentul aude din gura lui: „Iată fiule Hristos nevăzut, primind mărturisirea ta cea cu umilință“, să aibă viziunea clară a prezenței Mântuitorului, pentru ca sufletul lui să-și deschidă larg porțile și să dea la iveală tot ceea ce îl chinuște. În această stare psihologică, învățăturile pe care duhovnicul le va sădi în sufletul penitentului, vor găsi pământ bun și vor da rod însutit.

TAINA SF. EUHARISTII. Scopul ultim către care tinde întreaga noastră operă de catehizare este de a aduce sufletele la Hristos și a le determina să-și ducă vieața lor în unire și comuniune cu El.

Acest ultim scop îl socotim atins atunci când aceste suflete vin să se împreuneze cu Hristos prin taina Sf. împărtășiri. Din practica noastră preoțească observăm că este foarte redus procentul celor care vin la împărtășanie centrul lor de atac, este nevoie de a cultiva această latură

a educației euharistice. Când vom face pe tinerii noștri să înțeleagă cuvintele: „Iată eu stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el va cina cu mine“, va fi cu neputință ca ei să nu se hotărască a primi taina Sf. euharistii, spunând din toată inima: „Cred Doamne și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Fiul Lui Dumnezeu... încă cred că acesta este însuși prea curat trupul Tău și acesta este însuși prea curat sângele Tău“.

Dacă vom obișnui pe tinerii noștri cu practica rugăciunii efective și active la cultul divin, a pocăinței cu inimă frântă și smerită și a împărtășirii cu credința, să fim siguri că am făcut din ei oameni cu adevărat pregătiți pentru conducerea de mâine a neamului și a bisericii noastre.

Toată această încercare și trudă a noastră va fi însă încununată de succes numai atunci când noi ne vom identifica cu rolul pe care îl îndeplinim.

Dacă toate aceste manifestări ale noastre nu vor pleca dintr’o inimă convinsă și dintr’un suflet cald, nu vor putea merge la inimi, spre a le convinge și nici la suflete spre a le încălzi. Cine nu arde nu încălzește.

Iată atmosfera și condițiunile în care trebuie să se facă educația religioasă a tineretului nostru.

Lupta este grea, o recunoaștem, fiindcă secerișul este mult, iar secerători sunt puțini. Este lupta hotărâtoare însă pe care biserica noastră trebuie să o dea. Ea trebuie să fie încredințată că Mântuitorul este cu ea până la sfârșitul veacurilor.

Astăzi mai mult ca oricând trebuie să simțim necesitatea cuvintelor Lui: Lăsați copiii să vină la mine! Propoveduiți Evanghelia la toată zidirea! Chiar dacă lucru vi se pare greu, îndrăzniți, căci eu am biruit lumea!

Pr. Nic. M. Ivan
Râioasa-Teleorman

IN MIJLOCUL MEMBRILOR ASOCIAȚIEI „PATRIARHUL MIRON“

Noi preoții acestor timpuri cari suntem chemați să păstorim peste fiii acestei țări, cari la rândul lor gustă dimpreună cu noi din paharul amărăciunii care s'a umplut de mult și încă nu vrea să se golească, ba de multe ori rămânem înmărmuriți neștiind ce să mai facem. Vedem că suferințele lumii vin din cauza faptelor, ei care și pune nădejdele, își caută mântuirea, pe căi care o depărtează tot mai mult de adevăratul mântuitor — *Hristos și Biserica Lui*. Preotul conștiincios de rolul său covârșitor în aceste timpuri, rămâne cuprins de grijă mare, ca și Mântuitorul la fântâna lui Iacov, când vede că are atâta de lucru. În fața Lui, se ridică atâta seceriș, care însemna tot atâta grijă, încât refuză invitația la masă a ucenicilor. Și în fața noastră se ridică atâta seceriș, atât de lucru, oh! și câți lucrători ne-ar trebui ca să-l birue?! Chiar dacă am pleca la lucru noi preoții acestui neam și mai că nu l-am birui.

Câte nu are de făcut un preot în parohia lui și câte ajutoare nu i-ar trebui pentru ca să birue secerișul la timpul lui. Ar trebui ca din rândul păstoriților noștrii să ridicăm lucrători ai secerișului, ajutori ai noștri, sau să-i facem pe ei însiși seceriș cu rod bun la timpul lui; dar unii sunt contra, alții nu cred în folosul lui, iar alții ridică din păstoriții săi ajutoare bune...

Nu este mult de când am avut fericirea să trăesc câteva ceasuri în mijlocul membrilor asoc. „Patriarhul Miron“ din București. Era într'o zi când potrivit orânduiei făcută de păr. Teofil, conducătorul asociației, unii din membrii trebuie să vină la școala misionară, iar alții la cor.

I-am văzut la lucru și pe unii și pe alții. Pe cei din școala misionară sub conducerea păr. Ciocan și Toma Culcea. Tineri și bătrâni, de ambele-sexe, ascultau cu foarte multă atenție lecțiile ce li se predau potrivit puterii lor de înțelegere. Le-am vorbit și eu, m'au ascultat unii cu

lacrimi în ochi și apoi am stat de vorbă cu ei. Imi răspundeau cu Sf. Scriptură în mână la toate întrebările, mai ales la acele de susținerea credinței strămoșești, atacată de sectanți, capabili chiar să stea de vorbă cu orice sectant. Dincolo, la cor tineri și tinere sub conducerea d-lui Anton Uncu, de și mulți nu erau notiști, preparau coruri, ce cu adăvărat numai prin muncă puteau reuși și le reușesc. Este acolo sufletul păr. Teofil, care a inspirat în sufletul fiecărui membru sentimentul datoriei.

Țiu atât de mult la el, încât îți este dat să vezi pe scaune sau mese scris: „păr. Teofil este sufletul nostru“, „să trăiască păr. Teofil, ș. a.

Cât am petrecut printre ei și conducătorii lor, mă simțeam în timpurile apostolice. Și mă întreb: dacă în mijlocul Bucureștilor s'a putut face astfel, noi aceștia dela sate ce facem? În București o Asociație creștină ortodoxă ca „Patriarhul Miron“ a strâns în jurul ei tocmai pe acei cari poate erau amenințați să cadă în mrețele sectare sau în atâtea păcate grele ce bântuie societatea omenească Alții sub scutul mizeriei și a timpurilor grele își găsesc adăpost aci.

Căci să se știe: membrii asoc. „Patriarhul Miron“ nu-și mai pun revolverul în cap în urma cetirii romanelor lui Hertz, nici a deziluzii în dragoste, sau din cauza mizeriei, ci trăiesc cu adevărat creștinesc, ei sunt în stare să aprindă și la alții flacăra credinții în suflet.

Și atunci noi aceștia dela sate, unde și fii noștrii, în cea mai mare parte, numai creștinește n'o duc, ce facem?

Vrea cineva dintre păstori să aibă vreodată cea mai mare bucurie sufletească? — aprindă în sufletele păstoriților săi flacăra credinții așa cum au aprins cei dela asoc. „Patriarhul Miron“ și se va bucura, și-și va ridica lucrători de ajutor în lanul de seceriș ce-i stă în față.

Paroh, Pr. N. Oporan

C R O N I C A I N T E R N A

C U L T U R A L E

CONFERINȚE

Vechimea creștinismului românesc

Conferința D-lui Profesor I. Popescu-Spineni

Sâmbătă 17 Martie, la ora 6, a vorbit la Fundația Dalles în prezența unei numeroase și selecte asistențe d-l Popescu-Spineni, profesor la universitatea din Iași, despre vechimea creștinismului românesc. Conferința face parte din ciclul organizat de Consiliul Central Bisericesc.

Conferențiarul pleacă dela faptul, din ce în ce mai mult împărtășit de istorici, că românii au mai mult sânge traco-dac, decât sânge roman. Românii sunt, în mare măsură, urmașii tracilor, pe care Herodot îi pune după indieni, ca număr. Deserie țara traco-dacilor, care se întindeau spre Ancara până dincolo de Oradea, din Tesalia până la Maramureș, Nistru și Mare. Se ocupă apoi de pătrunderea ideilor creștine, lăsând organizarea comunităților.

Tertulian, scriitor creștin dela începutul secolului III vorbește, cel dintâi, de creștinarea dacilor, (tracii *nordici*). Origen de asemenea (contemporan cu Tertulian). Un secol mai târziu, Eusebiu spune în *istoria bisericească*, că Origen afirmă în scrierile sale că cei doi apostoli frați Petru și Andrei au predicat: primul în Bitinia (malurile Bosforului), secundul în Sciția (gurile Dunărei).

Istoricul *Zoillor* acceptă afirmația lui Eusebiu (sau Origen) că Petru a propovăduit Evanghelia în Bitinia, dar consideră o *simplă posibilitate* predicarea fratelui Andrei în Sciția. Această *simplă posibilitate* conferențiarul caută s'o fortifice punând în legătură Bosforul cu gurile Dunărei și citând pentru creștinarea celui dintâi prin Petru și un document neglijat, deși este de o valoare excepțională: *scrisoarea lui Pliniu, Guvernatorul Bitiniei, către Traian*, din anul 112 (primul document păgân privitor la creștini).

Conferențiarul traduce scrisoarea lui Pliniu și răspunsul (rescriptul) lui Traian, arătând că în Bitinia dela Bosfor existau creștini încă din anul 90, iar în 112, creștinismul cuprinsese nu numai orașele și satele dar chiar și așezările răslețite pe câmpii, vitele crescute în vederea jefelor pentru Templu, nemaigăsind nici un cumpărător.

Răspunsul împăratului e concis și sobru: *creștini nu trebuie să fie puși în urmărire dar să fie pedepsiți în caz de denunțare neanonimă verificată, dându-li-se timp de refractare*. Date fiind cursele de corăbii între Bizanț și Tomis (Constanța Drobogei), creștinismul a putut să pătrundă la gurile Dunării, adică Daco-Geții din Nord frați cu cei din Bizanț, îndată după predica apostolului

Petru, despre care Eusebiu ne spune că a predicat în Pont, Galatia, Bitinia, Capadocia și Asia Proconsulară (la Frigii-Traci). Nimic însă nu se opune să admitem ca reală predica fraților Petru și Andrei la cel mai numeros popor al antichității clasice, traco-dacii, care se întindeau de dincolo de Dardanele până la gurile Dunării. Căci marea și fluviile au fost singurele căi de comunicație rapidă pe vremea sfânta a apostolului evangheliei.

După edictul dela Milano, care acordă creștinilor libertatea de propagandă (313) a fost provocat tot de mulțimea creștinilor din Bitinia. Lactanțiu ni l'a păstrat, în scrierile sale, sub forma unui *rescript* al lui Licinius (co-regentul lui Const. cel Mare), redactat în latinește de și adresat Guvernatorului din Bitinia Nicomidia în 313. Iar la 330 Bizanțul Bitinici devine capitala imperiului. e

Conferențiarul caută explicația repedei creștinări a tracilor din sud, creștinare care chiar fără predicarea Apostolului Andrei s'ar fi propagat iute din om în om și dincolo de Bosfor, pe țărmul apusean al Mării Negre întâi, iar mai apoi în interior, spre Dunăre și dincolo de Dunăre, în *fondul sufletesc* al marelui popor trac, care—după mărturiile tuturor istoricilor vechi — credea profund în *nemurirea sufletului*. Iar Petru și Andrei tocmai de acesta le vorbeau tracilor și goșilor muritori, propoveduindu-le răstignirea și Invierea lui Christos. Nici un popor antic, (atară de ovrei) nu oferea apostolilor teren de lucrare evanghelică mai fertil ca traco-dacii, *monoteiști*, mai ales Dacii dela Dunăre, care nefind în contact cu grecii, credeau de veacuri numai în Zamolxe, zeul cerului și în zeul nemuriri sufletului (*Heres Domnus*) un fel de înger păzitor al celor vii, — de unde poate or fi venind cuvintele *Ler Doamne*, din frumoasele noastre colinde).

În urmă creștinarea daco-romanilor din nordul Dunării s'a desăvârșit încet încet pe calea coloni-zărilor făcute de împărații secolului al doilea, de altfel tot cu tracii din Asia Mică, ori cu Iliro-Traci din Dalmația, unde deasemenea pătrunsese creștinismul tot pe Mare, începând cu secolul II dacă nu chiar cu predica Apostolului Pavel în secolul V. Așa dar nimic nu ne împiedică să susținem că creștinismul la Daco-Romani a venit prin Bosfor, Marea Neagră și gurile Dunării la început, prin Apostolul Andrei, fratele Apostolului Petru, acesta fiind predicatorul tracilor din sudul Mării Negre și dela Bosfor iar mai târziu prin propaganda dela om la om a tracilor din Asia Mică în călătoriile către Tomi și gurile Dunării. În urmă acest creștinism s'a *desăvârșit* și pe calea uscatului, venind din sudul Dunării și din Dalmația, fie prin propaganda dela om la om, fie prin misionari ca Niceta, episcopul Remesianei din apropierea Nișului (Sec. IV). În urmă sub împărății de *neam trac* ai Constantinopolului, care se succed în sec. IV, V și VI, aproape fără întrerupere, Biserica din nordul Dunării, ține de Episcopul din sudul Dunării, cum

ne spune categoric novela XI a lui Justinian despre *Recidava* și *Iodorata*, din stânga Dunării, puse sub jurisdicția canonică a Arhiepiscopului din *Justiniana Prima*. (Scupi).

Ideile creștine găesc la tracia din Asia și mai ales la cei din Sudul și din Nordul Dunării, (Dacii, neîntinați de greci, un fond sufletesc foarte ușor accesibil, data fiind credința lor numai în zeul Zamolxe și în nemurirea sufletului.

FILANTROPICE CREȘTINE

Asociația Creștină Ortodoxă „Patriarhul Miron“

Este recunoscută ca persoană juridică și are în programul său susținerea operelor de binefacere, potrivit cuvintelor Mântuitorului: „*Feriți-vă cei milostivi, că aceea se vor milui*“ (Sf. Ev. Matei, V, 7).

Una din cele mai grele și mai prețioase fapte ale vieții este de a mângâia pe cei lipsiți. Sf. Apostol Pavel ne învață: „*Binecuvântat este Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeu al toată mângâierea. Cel ce ne mângâie pe noi întru tot necazul nostru, ca să putem să mângâiem și noi, prin mângâierea cu care înșine suntem mângâiați de Dumnezeu, pe cei ce se află în orice suferință*“ (II Corinteni I, 3-4). Deci este de datoria noastră să nu lăsăm pe săraci în seama altora, căci Dumnezeu i-a lăsat în seama noastră.

Potrivit acestor practice ale vechiului creștinism, I. P. S. Patriarh Miron, luând aminte la vremurile grele și la multele lipsuri și mizerii din timpul de față, a luat nobila hotărâre, de a veni în ajutorul celor sărmani, prin înființarea unei ospătării creștinești numită: *Mila creștină a Sfintei Patriarhii*“, unde să-și găsească hrana zilnică cu totul gratuit, toți cei lipsiți de mijloace, sub supravegherea unui comitet.

Ospătăria s'a deschis și funcționează în Str. Sfinții Apostoli Nr. 40, cu peste o mie de săraci. Tot aici se primesc orice fel de danii (în bani sau alimente).

Cunoscându-vă sufletul nobil și creștinesc, vă rugăm respectuos să binevoți a ne ajuta, cu ceea ce veți crede de cuviință, înscriindu-vă prin aceasta în cartea veșniciei și luând plată dela Dumnezeu milostivirilor care priveghează asupra sufletelor noastre și primește orice faptă

de milă întru iubirea aproapelui, iar noi vă vom păstra o neștearsă aducere aminte, plină de recunoștință, cuprinzându-vă în rugăciunile noastre.

Se poate veni în ajutor cu mese după parastase.

Mila creștină în Parohia Buștenari Prahova în 1933.

În parohia Buștenarii-Prahova, de mai bine de 30 de ani, se face în ziua de Paști, în curtea bisericii, un prasnec. Fiecare creștin, după terminarea Sf. Liturghii, ieșind din biserică, primește sf. annaforă pentru el și toată familia, fără nicio plată; apoi câte o bucată de pâine, pește, brânză și un pahar cu vin.

Deosebit de aceasta, după un tablou alcătuit la vreme, se mai împart alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, etc.

Pentru prasnecul din anul trecut, 1933, s'a colectat de epitropie suma de lei 2.082, cu care s'a cumpărat și împărțit ajutoare săracilor Donațiile în natură: pâine, pește, brânză, etc., în valoare de 1.980 lei. Deci în total o colectă de 4.062 lei.

Numele donatorilor și felul donației se află trecut în procesul-verbal din registru respectiv al epitropiei.

Cu prilejul sărbătorilor Crăciunului, s'au făcut, ca și alți ani, colecte și s'au împărțit copiilor de școală și săracilor îmbrăcăminte și alimente în valoare de lei 11.850.

Cu această sumă de 8.180 lei s'au cumpărat:

22 perechi ghetete pentru copii, lei 4.284; 8 flanelle pentru copii, lei 400; 4 metri molton pentru rochi, lei 184; 5 metri molton pentru rochii lei 200; 7 costume haine pentru copii, lei 1.340; 23 perechi ciorapi pentru copii, lei 579; 30 kgr. carne, lei 660; 160 kgr. mălaiu, lei 405; Bomboane, diverse pentru copii, lei 128. Total lei 8.180.

Se aduc călduroase mulțumiri tuturor donatorilor și în special d-lor Ionel G. Stroe și G. Tomșeneanu, cari au depus multă stăruință.

Distribuirea s'a făcut cu deosebită solemnitate și într'o caldă atmosferă de creștinească frățietate, în prezența autorităților și tuturor enoriașilor.

Paroh, Pr. D. Săvulescu

ADMINISTRATIVE BISERICEȘTI

MIȘCAREA IN CLER.

Preoți

București. — Pr. D. Sofronie, dela parohia Sf. Nicolae-Jignița a fost pedepsit cu dojana duhovnicească. T. Nr. 913 din 1934.

Ilfov. — Pr. Nicolae Alexandrescu Sachelarie, a demisionat din postul de preot-paroh, al parohiei Ciofliceni, pe data de 1 Aprilie 1934. T. Nr. 760 din 1934.

2. Pr. I. Vasilescu dela parohia Butimanu, i s'a ridicat pedeapsa suspendării din oficiu și beneficiu, cu începere dela 15 Dec. 1933. T. Nr. 1.065 din 1934.

3. Pr. Petre Micșunescu, parohul parohiei Grădiștea, a încetat din viață, pe data de 4 Februarie a. c. T. Nr. 1.739 din 1934.

Prahova. — Pr. C. Marinescu, a fost numit prin transferare dela parohia Coțofenești, la parohia Vălcănești-Prahova, pe data de 1 Februarie 1934, în locul preotului Gh. Dinescu.

2. Pr. Gh. Scărlătescu dela mănăstirea Zamfira, i s'a aplicat pedeapsa „reținerea salariului pe 20 zile din luna Februarie 1934“. T. Nr. 1.903 din 1934.

3. Pr. Victor Rădulescu dela parohia Florești, i s'a aprobat un concediu de studii pe lunile Februarie, Mai, Iunie și Octomvrie a. c. T. Nr. 1.425 din 1934.

4. Preoții I. Gânțoiu și I. Niculescu dela biserica Sf. Dumitru-Ploești, au fost pedepsiți de Consistoriul Spiritual Eparhial, prin sentința Nr. 17 din 1933, cu transferare, în conf. cu art. 206 din Regulament, fără drept de apel. T. Nr. 833 din 1934.

5. Pr. Traian Belu, dela parohia Călinești, i s'a acordat un concediu de boală pe 30 de zile, cu începere dela 1 Februarie 1934. T. Nr. 1.428 din 1934.

6. Pr. Gh. Popescu, dela parohia Apostolache, i s'a aprobat un concediu de studii dela 12 Februarie—28 Febr. a. c. T. Nr. 1.490 din 1934.

7. Pr. Gh. N. Marinescu, transferat la parohia Vulcănești, a fost recunoscut de Onor. Ministerul Cultelor în acest post, cu începere dela 1 Februarie a. c. T. Nr. 1.375 din 1934.

8. Pr. N. Ștefănescu, dela parohia Inotești, a fost pedepsit cu reținerea salariului pe timp de 5 zile din luna Februarie a. c. pentru absențe dela ședința Cercului pastoral. T. Nr. 1.335 din 1934.

9. Pr. Gh. Popescu dela parohia Cioranii-de-Jos, a demisionat cu data de 1 Aprilie a. c. T. Nr. 1.840 din 1934.

10. Preoții: V. Constantin, dela parohia Nucșoara; Marcel Tulinescu, dela parohia Măneci-Ungureni; Dumitru A. Nicolescu, dela parohia

Scăioși; Avram Ionescu, dela parohia Târlești, au fost pedepsiți cu reținerea salariului pe 5 zile din luna Februarie a. c. T. Nr. 648 din 1934.

11. Pr. Dumitru I. Cursaru, a fost numit la parohia Târgșorul-Nou, și recunoscut de Eforia Spitalelor Civile, cu adresa Nr. 5.049 din 1934.

Dâmbovița. — Ierom. Justin Popa, a fost recunoscut în postul de preot duhovnic la Sf. Mănăstire Viforâta, decătre Onor. Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor, cu începere dela 1 Februarie a. c. T. Nr. 1.263 din 1934.

2. Pr. C. Mateescu, din parohia Mahalaua, a fost pus în retragere din oficiu, pe data de 1 Aprilie a. c. T. Nr. 1.40 din 1934.

Vlașca. — Pr. Ioan Georgescu, dela parohia Naipu, i s'a acordat un concediu de boală pe timp de 11 zile, începând cu data de 25 Ianuarie a. c. T. Nr. 1.484 din 1934.

[Cântăreți

București. — Petre T. Popescu, a fost transferat dela biserica Sf. Ștefan (Cuibu-cu-Barză), la parohia Bărbătescu-Nou, pe data de 1 Febr. 1934. T. Nr. 2.085 din 1934.

2. Cânt II Gh. D. Nicolescu, dela biserica Sf. Vasile, calea Victoriei, a fost avansat cânt. I al aceleiași biserici, pe data de 1 Ianuarie 1934 și în locul său, numit pe aceeași dată studentul Mazilu Constantin. T. Nr. 928 din 1934.

Cânt. Lazăr Vintilă, dela parohia Cărmidarii-de-Sus, a fost avansat din postul II, în postul I de cântăreț, pe data de 1 Ianuarie 1934, în locul cântărețului Vasile Chirilă, transferat pe aceeași dată la biserica Sf. Apostoli din Focșani. T. Nr. 1.662 din 1934.

Prahova. — Profirescu Alex., a fost numit cântăreț la parohia Ghiaba, pe data de 1 Martie 1934. T. Nr. 2.317 din 1934.

2. Cheșculescu Ioan, a fost transferat dela biserica Sf. Treime-Ploești, la filiala Sf. Apostoli, parohia Sf. Dumitru-Ploești, pe data de 1 Ianuarie 1934. T. Nr. 2.434 din 1934.

3. Paraschiv I. Burducea, a fost numit cânt. provizoriu la parohia Vulcănești, pe data de 1 Februarie 1934. T. Nr. 968 din 1934.

4. Cânt. Ion Costache dela parohia Inotești, a fost pedepsit cu reținerea salariului pe timp de 5 zile din luna Februarie a. c., pentru absență dela Cercul pastoral. T. Nr. 1.335 din 1934.

Dâmbovița. — G. S. Mihăescu, a fost transferat dela parohia Mogoșești, la parohia Colanu, același județ, pe data de 1 Martie a.c. Tr. Nr. 1.813 din 1934.

Muscel. — Iliescu St. Ruset, a fost numit în postul I de cântăreț la parohia Ciulnița-Eustațiade, pe data de 1 Aprilie 1934. T. Nr. 2.421 din 1934.

2. Cânt. I. V. Vlădescu a fost transferat dela parohia Drăghinești la parohia Furești, pe data de 1 Februarie 1934. T. Nr. 775 din 1934.

3. Cânt. Mănil S. Pița, a fost numit cânt. fără

plată la parohia Șipotu, pe data de 15 Februarie 1934. T. Nr. 1.160 din 1934.

4. Cânt. Godeanu Gh. dela parohia Popa Savu, C.-lung și Ioan N. Chițu dela parohia Valea Româneștilor-Muscel, au fost suspendați din serviciu în mod preventiv, conf. art. 122, lit. g din Statut. T. Nr. 1.350 din 1934.

Teleorman. — Cânt. Vasilică I. Const., a fost numit cânt. la parohia Mozăceni, pe data de 1 Martie 1934. T. Nr. 2.317 din 1934.

2. Teodor Dan, cânt. practicant la parohia Mozăceni, a fost pus în disponibilitate pe data de 1 Martie 1934. T. Nr. 2.183 din 1934.

3. Marin I. P. Gheorghe a fost numit în postul de cântăreț fără plată la parohia Ciolăneștii-din-Vale, pe data de 1 Februarie 1934. T. Nr. 693 din 1934.

Vlașca. — Cânt. Preoteșcu Gh., a fost numit cântăreț la parohia Uzumu, pe data de 1 Februarie 1934.

2. Cânt. N. Dragomirescu dela parohia Popești, a fost pedepsit cu reținerea salariului pe timp de 5 zile din luna Februarie a. c., pentru absență dela Cercul pastoral. T. Nr. 1.345 din 1934.

3. Cânt. Gheorghe S. Mihăescu a fost transferat pe data de 1 Martie a. c., dela parohia Mogoșești, la parohia Colanul. T. N. 1.813 din 1934.

VACANTE.

Cântăreți.

Prahova. — Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț dela parohia *Bușteni*, devenit vacant prin încorporarea în armată a titularului.

Beneficii: Salariul dela stat, parohia fiind de categoria a XI, adecă urbană ca salariu, plus 150 lei lunar dela Onor. Casa Regală și 500 lei lunar dela primărie.

Doritorii de a ocupa acest post de cântăreț trebuie să fie absolvenți ai școalei de cântăreți și cu serviciul militar satisfăcut.

Cererile se vor adresa în 15 zile dela publicație Protoieriei Breaza-Prahova însoțite de toate actele, ce candidatul posedă în acest scop.

Protopop, V. Oporan.

Dâmbovița. — Se publică la vacanțe postul II de cântăreț dela parohia Săcueni, vacant pe 1 D-brie 1933, prin înrolarea în armată a titularului Constantin H. Popescu.

Doritorii vor avea Școala de cântăreți și armata satisfăcută.

Actele le vor depune la acest protopopiat în termenul legal.

Protopop, Pr. Thoma Georgescu.

Dâmbovița. — Se publică la vacanțe postul al II-lea de cântăreț dela parohia Mogoșești, rămas vacant pe 1 Martie 1934 prin transferarea titularului la parohia Colann tot pe aceeași dată.

Candidații vor fi numai cu școala și legea recrutării satisfăcută.

Cererile se vor înainta acestei protopopii în în termenul legal.

Protopop, Pr. Thoma Georgescu

Vlașca. — Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru ocuparea postului I de cântăreț dela parohia Bâscoveni, devenit vacant prin decesul titularului său de până aci. Ioan Ianculescu.

Doritorii de a ocupa acest post, vor fi absolvenți a unei școale de cântăreți și vor fi satisfăcut serviciul militar.

Cererile se vor înainta însoțite de actele necesare, oficiului protopopeșc, în termenul mai sus arătat.

Protoiereu, Pr. Al. Constantinescu

MULȚUMIRI.

1. D-l Ioan I. Săndulescu, institutor din București, a donat Bisericii din com. Pângălești, jud. Vlașca, o cădelniță și un epitrahil, în valoare de circa 2.000 lei.

2. Locuitorul, Const. Bordeanu, din com. Mălăești, jud. Prahova, a dăruit Bisericii filiale din Dumbrăvești un rând de vestminte în valoare de 12.500 lei.

3. D-l Dumitru Voinea, mare industriaș și român, nou proprietar al com. Blejești-Vlașca, a donat din curtea sa încă 2.000 m. p. pentru cimitirul comunei.

4. Moștenitorii Stoica și R. Țucă au lăsat cu multă bunăvoință bisericii din com. Branăștea-Vlașca, 50 arii teren arabil, lăsat de decedatul lor prin testament.

5. Biserica parohială din com. Merii-Goala din Teleorman, a primit următoarele daruri:

D-nii I. Anastasescu 1.500 lei; M. Protopoescu 1.500 lei; Ing. Mețianu 1.000 lei; Pr. Marin Radu 2.700 lei; d-na Leftera O. Rădoi 125 lei; d-na Rada M. Ilie un covor în valoare de 900 lei.

Treceri la ortodoxie

1. D-na Ana Martin cu fiica sa Mimi, ambele de confesiune protestantă, cu domiciliul în București, au trecut la dreapta credință a ortodoxiei, în ziua de 19 Novevrie 1933 prin Sf. Taină a Mirungerii. Ca nașă a fost d-na Maria S. Niculescu din București.

CĂRȚI.

Virgil Godeanu. „*Filosofia Religiei după Maurice Blondel*”, „Aspecte din problema filosofiei creștine în gândirea contemporană”. 1933, Tipografia „Cozia” a Sfintei Episcopii Râmnicul-Vâlci, format mare, 177 pagini.

Lucrarea cu titlul de mai sus a fost susținută ca teză de doctorat, în Ianuarie, a. c. la Facultatea de Teologie din București de către d-l Virgil Godeanu — profesor la Seminarul „Nifon Mitropolitul” — care a fost proclamat „doctor”, cu mențiunea „Magna cum laude”.

Nu vom întreprinde a face aici o critică documentată a acestei lucrări. Vom începe însă prin a lămuri că autorul ei ne-a dat, în această lucrare, fructul unor îndelungate și pasionate cercetări.

Încă din timpul studenției sale, din timpul când își prepara licențele în Teologie și Filosofie, la Universitatea din București, prin anii 1925-1926, d-l Virgil Godeanu era preocupat într'un chip deosebit de problema filosofiei creștine.

Făcând apoi parte, tot în acea vreme, dintre membrii „Asociației Creștine a Studenților din București” (A. C. S. B.), împreună cu o seamă de tineri de o rară distincțiune intelectuală și de o generoasă însuflețire pentru problemele religioase, ca Inginerul Sergiu Condrea, Profesorii Mircea Vulcănescu, Paul Sterian, Alex. Popescu, Inginerul Grigorie Manoiilescu și alții, d-l Virgil Godeanu a căpătat o adevărată pasiune pentru problema aceasta.

Trimis mai în urmă la Paris, de către I. P. Sf. Patriarh, cu o bursă la Facultatea de Teologie Protestantă, d-l Godeanu a avut un fericit prilej de a-și duce mai departe cercetările sale.

Urmând timp de aproape 3 ani cursurile la Facultatea de Filosofie dela Sorbona, d-sa a fost atras de gândirea lui Maurice Blondel.

A găsit că această gândire poate fi urmărită cu mare folos pentru limpezirea problemei filosofiei creștine. Nu se poate pretinde o limpezire completă, dar totuși se poate găsi o interesantă și captivantă înfățișare a filosofiei religiei.

D-l Godeanu a putut apoi să compare concepțiunile lui Blondel cu ale celorlalți gânditori francezi contemporani: Et. Gilson, Jacques Maritain, Emile Bréhier și astfel problema a căpătat, în lucrarea d-sale un caracter științific cu totul superior.

Autorul lucrării de care ne ocupăm, ne arată în prefață motivul pentru care Maurice Blondel l-a interesat. „Felul original în care el (Maurice Blondel) concepe sentimentul religios, metoda imanentismului, concepută ca singura valabilă, în cercetarea filosofică a problemei religioase, problema cunoașterii prin dragoste a lui Dumnezeu, cunoașterea

mistică, legitimarea unei filosofii creștine, etc. sunt tot atâtea probleme care interesează astăzi deopotrivă și pe filosofi, dar mai ales pe teologi, și pe care Blondel le înfățișază într'un fel cu totul, deosebit. Iată ce m'a îndemnat a prezenta acest studiu în cercurile teologiei și filosofiei românești”.

În ce privește, suntem convinși că această lucrare a d-lui Virgil Godeanu este de un mare folos pentru toți cei ce sunt preocupați de problema filosofiei creștine și deaceia o recomandăm cu căldură cititorilor noștri. Se poate procura prin Onor. Librăria Pavel Suru. București.

DIACON N. CAZACU.

REVISTE.

Tinerimea creștină, revistă de educație religioasă morală pentru tineret, Aprilie 1934, își continuă apariția într'o grupare de colaborare mărită. Susținerea apariției prin bunăvoința I. P. S. Patriarh, se face prin secția economică a Arhiepiscopiei, iar partea redacției se face sub îngrijirea secției culturale a Sf. Arhiepiscopii.

În numărul acesta, distingem următoarele articole:

Tineretul nostru și Biserica strămoșească: din îndrumările pastorale ale Sf. Sinod; Cercetășia în serviciul Bisericii și al neamului de I. P. S. Patriarh; Organizarea tineretului prin Biserică de Pr. M. Bulacu; Educația morală creștină a tineretului de Dr. C. Mihăilescu; Tu pătimești, o Doamne, versuri de C. Stănescu; Pentru un ideal de viață al tineretului, de C. Brânzeiu; Ai învins Nazarinene, de I. Angheloiu; Un apel către tineret, de N. Petroșița; Iuda, traducere de P. Olteanu; Masa lui Caiafa și ouăle roșii, de Gh. I. Paschia; Cronica tinerimii; Informațiuni. Se primesc abonamente la cancelaria Arhiepiscopiei.

Duminica copiilor, revistă religioasă pentru copii, apare cu aceiași susținere materială și cu aceiași colaborare de redacție.

În numerile pe Martie și pe Aprilie, avem din cele mai alese articole pentru copii, semnate de: Profesor I. Nisipeanu, Apostol Culea, N. Batzaria, Mihael Lungianu, I. Gr. Oprișanu, V. Godeanu, Gh. Paschia, Const. Goran, Vasile Militaru, Marin Predescu, etc.

Abonamentul 80 lei anual.

SUMAR :

Pastorală de Paști	I. P. S. Patriarh
Invierea (versuri)	Toma Culcea
Biserica greacă și francmasoneria	Ol. N. Căciulă
Psalți și dascăli	C. Brânzeiu
Educația relig. a tineretului școlar	Pr. N. Ivan
În mijlocul membrilor Asociației „Patriarhul Miron”	N. Oporan

CRONICA INTERNĂ:

Culturale: Conferința d-lui P. Spineni	***
Filantropice creștine: Asoc. creștină ortodoxă Patriarhul Miron.—Mila creștină în parohia Buștenari-Prahova	***
Administrative bisericesti: Mișcarea în cler.—Vacante.—Mulțumiri	***
Cărți și Reviste	***